

©
Ne jutri, ampak še danes naroči „Novine“, naš najbolj razširjeni tednik v Slov. Krajini!
©

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Celoletna naročnina:
pri širitelju 28 din,
na lasten naslov 36
din, v inozemstvo 84
din, z »Mar. listom«
110 din, za Ameriko
3 dolare.

Ček. rač. 17.974.

Najmanjši ogl. 15 D.

Izhajajo vsak četrtek.

Leto XXVIII.

Uredništvo in uprava: M. Sobota, Križova 4.

Štev. 8.

Začnimo s skupnim delom!

Živimo v veliki dobi. Čakajo nas velike naloge. Če jim hočemo biti kos, moramo biti tudi sami veliki po svojem požrtvovalnem delu in ljubezni do vsega, kar je našega. Treba je neprestano delati in pozabiti na osebna nesporazumljenja ter imeti pred očmi le skupne koristi.

Prav posebno se moramo tega zavedati mi prekmurski Slovenci, ki smo izpostavljeni na dokaj vetrovnem koščku slovenske zemlje. Že res, da nas ni na milijone, pa prav zato moramo strniti svoje moči, da bomo ohranili našo krščansko in slovensko narodno celoto.

Toda kako?

Doživljamo, kako padajo velesile. Toda ene velesile na svetu nihče ne more porušiti, nasprotno, iz dneva v dan je vedno močnejša, namreč tisk. Čudovita je moč tiska. Pravijo, da je vera prva velesila na svetu, takoj za njo pa pride tisk. Saj tudi čutimo, da ima tisk odločilno vlogo v našem vsakdanjem mišljenju. Le pogledj po naših vaseh in vidiš boš, da prav za prav prihaja mnogo časopisov od vseh strani v naše kraje. Precej dobrega, a tudi dosti takega, o katerem bi boljše bilo, da ga ne bi bilo.

Kar priznamo si, da smo doslej vse premalo storili za dobro časopisje. Najmanj pa, to smemo brez pretiravanja trditi, za naše »Novine«. »Novine« živijo bolj na račun dolgoletne družinske navade, kakor pa iz ponosne zavesti, da je to res naš list, v katerem se izraža krščansko mišljenje in slovensko hotelje našega človeka. Bili smo takorekoč mlačni do tega lista, tako, da se je moral večkrat vpreči v ta voz en sam človek, ostali smo pa brezbrizno stali ob strani. Hvala Bogu, da je to za nami in je že pri vseh, zlasti pri duhovščini, prodrlo spoznanje, da s tem škodujemo samim sebi. Tu imajo hvaležno polje naša društva, odseki in krožki, ki naj svojo prekipavočo moč uporabijo za to, da spravijo naš list v vsako hišo. Naš list podpremo s tem, da si ga naročimo, agitiramo zanj in prispevamo z dopisi. Potem bodo »Novine« res veren tolmač težav in potreb, zagovornik našega ljudstva ter resničen odraz življenja na tej zemlji.

Na drugi strani pa moramo vedeti, da so »Novine« svojo nalogo v verskem, socialnem in narodnem pogledu dobro opravile. Bog ve, ali bi Slov. Krajina bila sestavni del Jugoslavije brez njih! Bile so nepomirljiv borec proti komunizmu za socialno pravičnost in desna roka duhovščini za poglobitev verskega življenja. Zato nas veže velika hvaležnost na naročitev. Le tako pokažemo svojo katoliško in slovensko dolžnost!

Pa praviš, da si katoliškega prepričanja? Zakaj pa potem segaš tako rad po nasprotnem časopisu. Morda si celo naročen nanj. Mar ne čutiš, kako s tem zastrupljaš svoje mišljenje in kako se rahlja trdnost tvojih krščanskih temeljev, ki ti jih je dala družina, šola in cerkev? Nikar ne prihajaj s tistimi oguljenimi ugovori, češ, da moram vse brati in so mi »Novine« premajhne. Če se onstran Mure, kjer so res razvojeni glede listov, pohvalno izražajo o »Novinah«, potem nimaš vzroka tudi ti, za katerega so »Novine« ravno namenjene, da bi se jih sramoval. »Novine« bodo že poskrbele, da boš točno obveščen o vsem, kar ti je treba vedeti. In sčasoma bodo tudi strani narasle, zato pa je tvoja dolžnost, da pridobiš čim več naročnikov. Kajti od nas vseh je odvisno ali bo ta velesila - tisk v našem kraju služila v dobro ali slabo.

Kako dolgo še?

Pred seboj imamo sledeči dopis:

CVETIČ JANEZ
industrija rublja
Murska Sobota
Telefon 55

Murska Sobota, dne 15. februarja 1941.

Gosp.

N. N., tov. delavka
Murska Sobota.

Vsled vedno večjega pomanjkanja blaga sem primoran, da Vam z dan. dnem odpovedujem službo. S prvim marcem t. l. ste torej razrešeni službenega razmerja v mojem podjetju.

Osebnost.

Tako se glasi odpoved eni izmed štiridesetih delavk, ki so vse čez nekaj dni postavljene na cesto brez kruha in zasluzka. To se je zgodilo naravnost z bliskovito naglico. Pred nekaj dnevi je bila samo še groznja, da bo g. Cvetič odpustil zopet štirideset delavk. Danes je ta groznja postala kruto dejstvo. Skoraj neverjetno je, pa je vendar tako bridka resnica. Ljudstvo v Slov. Krajini je prišlo novih štirideset delavk v seznam tistih ljudi, ki so brez kruha. To resnico javnost bridko beleži. Pred kratkim 2, danes že 42, samo na račun tovarne Cvetič. To je pač žalostni primer in dokaz socialnega črta...

Vedeti moramo namreč, v kakšnih razmerah žive delavke, ki so odpuščene:

1. Ena teh delavk je s svojim bornim zaslužkom vzdrževala mater in sebe ter plačevala še za stanovanje.
2. Druga oskrbuje mater in nepreskrbljene brate in sestre.
3. Pri tretji delavki je v hiši še 8 otrok. Ona je pri hiši edina, ki lahko

Zveza združenih delavcev podružnica v M. Soboti

najodločneje protestira proti odpustitvi delavk v tovarni Cvetič. Organizacija kliče vse merodajne oblasti, da povzamejo potrebne korake, da se ta socialna krivica popravi. Naš ugled tu na

služi, zdaj pa ima v rokah odpoved.

Navedli smo samo tri primere, ki so dovolj zgovorni. Zato se ne smemo čuditi, če obsoja to odpoved delavk vsa poštena javnost v Soboti.

G. Cvetič utemeljuje svojo odpoved s »pomanjkanjem blaga«. Čemu potem namerava montirati nove stroje in sicer na dve šivanki, če nima blaga?

Vsak pameten človek se zaveda gospodarskih težav, v katere smo zašli. Toda če se je našla primerna rešitev drugod, zakaj se to ne bi zgodilo tudi v tovarni Cvetič?

Ta velika socialna in narodna rana - smo namreč na trojni meji - glasno vpije po ozdravljenju. Zato nujno pozivamo vse merodajne oblasti in zlasti kraljevsko bansko upravo, da uporabijo vsa sredstva, da se ta, v neobpajoča krivica, popravi. Pričakujemo hitrih in učinkovitih ukrepov, da bodo paragrafi o zaščiti delavcev in kolektivnih pogodbah postali dejstvo tudi v tovarni Cvetič, kakor so svoj čas v tovarni Šiftar!

Zveza poljskih delavcev v M. Soboti

najodločneje dviga svoj protest proti odpustitvi delavk v tovarni Cvetič. Pridružujemo se naporom Zveze združenih delavcev, podružnice v M. Soboti in jo bo podpirala na vse načine v njenem

trojni meji s takim postopanjem le pa da. Vsi se zavedamo svoje dolžnosti in tudi drugi naj upoštevajo težak položaj. Organizacija zdaj ne bo odnehala, dokler se ta rana ne ozdravi.

pravičnem stremljenju za pravice svojih članic. Zvezi združenih delavcev, podružnici v M. Soboti kliče Zveza poljskih delavcev: Z vami čuti 13.000 poljskih delavcev!

Osrednja kmetijska blagovna zadruga v M. Soboti

glasno dviga v javnost svoj protest proti odpustitvi delavk v tovarni Cvetič. Pridružujemo se naporom Zveze združenih delavcev, podružnice v M. Soboti. Iskreno čuti z organizacijo in

njenimi članicami, ker le kmetijski in delavski stan bo držal pokonci temelje naše domovine. Zato se naj naš protest sliši tudi daleč preko meje naše Slov. Krajine!

Politična pozornica

V minulem tednu je bilo politično snovanje zelo živahno in bogato. Bile so precejšnje napetosti med državami. Na obzorju so bile predvsem v ospredju podrobne priprave za nemški napad na Anglijo.

Tako so na

BALKANSKEM PODROČJU

bile predmet zanimanja Jugoslavija, Romunija, Bolgarija. Kakor vemo je Nemčija v zadnjih pripravah za splošni napad na Anglijo, zato si mora s politično povezanostjo zavarovati hrbet z vojaškega stališča. Nemčija hoče namreč i na vzhodu i na zahodu navezati države najprej politično, potem pa ni več daleč do vojaškega koraka. Nemčija svojega velikega napada na Anglijo ne bo prej začela, dokler ne bo v zaledju in pa boku varna. Kaj pa ovira to njeno varnost na jugovzhodu. Morda jo moti Turčija?

Nemčija dobro ve, da je Turčija zaveznica Anglije, vendar pa Turčija sama od sebe ne bo napadala, razen, če bi bila ogrožena njena varnost. Morda se hoče Anglija sama izkrcati kje v Solunu, v Romuniji, Bolgariji? Ni verjetno! Res pa je, da je v Romuniji, kakor je dejal predsednik angleške vlade Churchill, 400 tisoč nemških vojakov, ki so pripravljeni vkorakati tudi v Bolgarijo. Vedeti moramo tudi, da so bolgarskih letališč. Da bi odtod šle nemške čete Italiji na pomoč na grško bojišče, je tudi nekoliko smešno.

»Pravilna razlaga,« je dejal v sobotnem govoru v radiu dr. Alojzij Kuhar, »preostane le

SOVJETSKA RUSIJA.

Morda še niste pozabili, da je v lanskim vojni na zahodu Sovjetska zveza mirno zasedla Besarabijo in ista nevar-

Cvetković in Marković pri Hitlerju

Zadnji petek sta bila predsednik naše vlade Dragiša Cvetković in zunanji minister dr. Cincar Marković v Solnogradu. Opoldne sta bila gosta nemškega zunanjega ministra von Ribentropa v njegovem gradu. Nato sta šla v Berghof, kjer ju je čakal nemški kancler Hitler. Razgovarjali so se tri ure predvsem o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Uradno poročilo pravi, da so ti razgovori potekali v duhu tradicionalnega prijateljstva obeh držav. V soboto sta se oba naša državnika vrnila nazaj v Beograd.

nost obstoja zopet v primeru, ko bi bila Nemčija zaposlena na zahodu. Sovjetska Rusija bi utegnila zasesti ne samo Bolgarijo, ampak tudi Romunijo z bogatimi petrolejskimi vrelci in to Nemcem nikakor ne bi šlo v račun. Zato ima Nemčija čete v Romuniji, da si zavaruje hrbet.

Jasno je, da hoče imeti Nemčija tudi jasno stališče sosednih držav v primeru, ko bi bila ona zaposlena na zahodu. Zato je bil tudi s političnega vidika zelo važen obisk predsednika naše vlade Dragiša Cvetkovića in zunanjega ministra Cincar-Markovića pri Hitlerju v Berchtesgadenu in sta imela z njim triurni razgovor.

Tako osvetljenje polit. pozornice bi bilo pravilno. Nemčija namreč želi, da se na tem jugovzhodnem delu ustvari tak red, ki bi med vojno na zahodu onemogočil zasesti Sovjetski Rusiji Bolgarijo in Romunijo, ali pa sploh, da bi Sovjetsko zvezo obšle kake skomine po njih.

Seveda, če Turčija napove vojno, potem se bodo odprle nove fronte in novi boji, ki bodo odločilno vplivali na Sovjetsko Rusijo.

Na jugovzhodu Evrope hoče torej Nemčija imeti za svojim hrbtom urejene razmere, da med boji na zahodu ne bo nobenih težav in nevarnosti.

Na isti način pa želi Nemčija urediti še

ZAHOĐNO VPRAŠANJE.

Skušala je celo pridobiti za sodelovanje Francijo in Španijo. Francijo so hoteli pridobiti po neki politični krivulji na ta način, da bi Laval postal predsednik francoske vlade in bi z njegovo pomočjo prišli Nemci do francoskega brodogradništva in Bizerte v Afriki. Toda, Laval je šel, a Petaine je ostal še naprej v svoji neuklonljivosti vladar Francije, ki se upira na še nedotaknjeno armado generala Weyganda v Afriki. Obenem pa, kakor pravijo, so to rahli začetki zblíž. treh latinskih držav Italije, Francije in Španije. Tako si namreč razlagajo sestanek med vladarjem Španije Francom in Mussolinijem in pa med vladarjem Francije Petainom in Francom.

AMERIKA PRIHAJA VEDNO BOLJ V NEPOSREDNO BLIZINO VOJNE.

Amerika ne štedi z denarjem, ampak daje ogromne vsote za oboroževanje ne samo za Anglijo, ampak tudi za lastno obrambo; kajti Japonska hoče na daljnem vzhodu istočasno napasti ameriške kolonije v Nizozemski Indiji in Singapurju. Amerika se zaveda, da ne gre več za golo pomoč Angliji, ampak mora sama zgrabit za orožje. Na ta način Nemčija računa, da bi morala biti Anglija in Amerika zaposlena v Tihem oceanu na Daljnem vzhodu.

Štirideset milijard dinarjev za utrjevanje ameriških postojank v Tihem morju je sprejel mornariški odbor ameriške vlade.

Po Slovenski Krajini

Tako je treba agitirati za časopis! Neka naročnica našega lista v Slovenskih gorah je zadnjič pomotoma dobila 37 števil »Novin«. V tiskarni so se namreč v naglici spremenili. Seveda si prvi hip ni vedela kaj početi s to pošiljko. Kdo drug bi jih poslal nazaj ali kako drugače uporabil papir. Ona pa je šla z njimi od hiše do hiše. — »Potem sem jih razprodala,« piše na kratko, »tako da ima v vsaka hiša »Novine« ter sem priporočala, naj jih naročijo.« Če v krajih, kjer so takorekoč razvajeni glede izbire listov, priznavajo, da diha domačnost iz našega lista, potem je to očividni znak, da morajo biti »Novine« na mizi vsake prekmurske hiše. Obenem to jasno svedoči: kjer zgrabi mladina za delo, mora iti! Naši naročniki, predsedniki Dekliškega krožka in delavni članici KA izrekamo s tem javno zahvalo in priznanje! Upamo, da bodo ta svetel vzgled za širjenje našega lista naši dečki in naša dekleta v polni meri posnemala!

Osebnosti. Poročila sta se Klinec Marija iz Benice ter Jambrovič Ivan iz Čakovca. Bilo srečno.

Osebnosti. V nedeljo dne 23. febr. si bošča pred oltarjem obljubila zvestobo do groba g. šoštarec Jožef iz Sodišinec in gđc. Klonfar Pavla iz M. Petrovec. Poročil ju bo mladoženčev brat preč. g. šoštarec Alojz, prof. na soboški gimnaziji. Želimo jima že v naprej mnogo zakonskega, blagoslova in sreče!

S soboških ulic. Če greš takole po soboških ulicah in srečuješ staro in mlado, se nehoti začudiš. Dobiš namreč vtis, da se sprehaš po Szombathelyu ali celo v Budapešti, ko ti od vsepovsod udarja na uho spakedrana madžarsčina in vmes se zlivajo z oken zvoki madžarske radijske muzike. Pa smo vendar v Sloveniji, kjer je materinski jezik slovenščina in ne spakedrana madžarsčina. Vse povsod slišiš »joregelt«, »jo napot«, »kezit csokolom« in podobno. Težko razumeš to in se čudiš še bolj, ko zveš, da ti ljudje, razen nekaj pouličnih besed, ne znajo prav nobene pravilne madžarske besede. In to je v mestu, kjer je pokojni voditelj Slovencev dr. Korošec, dobil najlepšo ulico in tudi prvo po svoji smrti in kjer obiskuje na stotine dijaštva gimnazijo, imenovano po prvem slovenskem knezu Koclju!

Ob priliki zimske pomoči, ki jo je razdeljevala soboška občina, se je našla tudi neka dama, da bi si z isto podporo kupila še en klobuček. Seveda so jo na občini primerno poučili, da je kljub vetrovni zimi prejšnji klobuček še zelo lep.

Neke tri »franje« so stalno hodile gledat v grad film, v katerem so »vogrski«

govorili in muzicirali. Ker se je enemu izmed paznikov že zdelo preneumno, da ga hodijo tolikokrat gledat, češ, odkod vendar jemljejo denar, ko so njih starši med stalnimi prošnjiki za podpore. In jih je kratkomalo zaprl za tri ure v luknjo. Če so videle tam kakšen film, ne vemo.

Najlepše in najcenejše knjige so Mohorjeve. Zato ne zamudite ugodne prilike, ki vam nudi za 30 din 6 knjig, med njimi življenjepis dr. A. Korošca in 25% popust pri vseh ostalih knjigah Mohorjeve družbe. Še je čas, da jih naročite v župnišču ali pa v Mohorjevi knjigarni v Soboti (v hiši g. Štivana).

Nesrečna smrt blagega moža in našega naročnika. G. Jancz Janez iz lendavskih gorc je v torek 4. febr. zvečer z vrhom odšel po vodo k bližnjemu studentu »Hidgkut«, a se ni več vrnil domov. Domači so mislili, da je stopil k očetu ali h kakemu sosedu. Zato so brez skrbi legli k počitku. Ko ga pa tudi drugo jutro še ni bilo domov, so ga začeli s skrbjo iskati. Našli so ga šele v nedeljo opoldne v mlaki pod ledom. Pokojni je bil mož blagega značaja. Ob nedeljah so ga redno videli v cerkvi. Zadnji nedeljo je pristopil tudi k sv. obhajilu. Bil je tudi stalen naročnik in vnet čitatelj naših domačih katoliških listov. Za pokojnim žaluje revna žena s 3 neposkrbljenimi otroki. Naj v miru počiva!

Iz Lendave nam poročajo, da namestila Slovenska straža v Ljubljani izdati s sodelovanjem Narodnega odbora ceneni molitvenik in katekizem z ozirom na posebne potrebe obmejnih krajev. To misel kot obmejni Slovenci toplo pozdravljamo. Saj je bil dosedanji slovenski katekizem veliko predrag. Medtem, ko so ga madžarski otroci dobivali po 8.- din, so morali Slovenci dajati za svojega 16.- din.

Nove odbore so dobile rim. kat. šole na vsem teritoriju lendavske fare. Delokrog teh odborov je sedaj švedsko zelo omejen. Njihova naloga je le vestno upravljanje imovine nekdanjih verskih šol, ki sedaj, žal, ne obstoja več.

»Viteški« red pri Sv. Juriju. V zadnji številki »Novin« smo čitali dopis iz Črenovec, kjer dopisnik pravi, da obstoja v njihovi fari neka »Bratovščina jeruzalemskega osla«. Mi Jurjenčarji ne smemo zmolčati, da tudi pri nas obstoja ta viteški red, ki kljub zimskemu mrazu junaško vztraja zunaj cerkve. Saj že morda veste, da ima ta viteški red že staro zgodovino in sega v čas, ko je še Kristus učil, nevedne na zemlji. Takrat so pobožni kristjani, ki so imeli daleč do cerkve, prijezdili na oslih k božji službi, a svoje osle so pa pustili

večja v režiji in igranju, čeprav so bili večinoma isti igralci. Pri Gaveli vse lepo umirjeno, polno notranje igre, tu pa toliko pretiravanja v glasu in gibanju, kar gre na račun režije. Dialog na divanu je predolg in monoton, treba bi ga bilo deloma črtati. Scena z revolverjem je neokusna. Scena v zadnjem dejanju med Mihaelom Grantom in Vido, ko se Mihael vda v svojo usodo in stoji nepremično med dialogom, je neučinkovita. Kontrasti med podajanjem posameznih vlog so prehudi. Tomo miren, premiren v primeri z drugimi, kot da ne spada med soigralce. Vida je bila učinkovita v mirnih scenah, v afektu pa je pretiravala. Andrej pa je bil vsaj na soboškem odru nemogoč, precej besedila se je zgubilo na račun karakterizacije vloge. Mihael je rohnal preko potrebe, večkrat je prekričal samega sebe. Celotni Vidi materi se mi je zdelo, da jo je milje vlekel v pretiravanje, čeprav je igralka polna duše. Radi bi videli Zakrajškovo v gospodinji, pa je nastopil le njen surogat, kar ni v redu. Gostje morajo dati najboljše delo v najboljši zasedbi. Eno samo slabo gostovanje onemogoči goste za dolgo dobo. Soboti ima dokaz za to. Tina je bila brez čustva, prazna. Mihaelova družba je pa bila kar zmerana, ni šla preko meje, čeprav so prizori s tako družbo nevarni in jih je težko brzdati. Od glavnih vlog sem pa dobil vtis, da so hoteli tu na deželi svoje podajanje podčrtati, kar pa ni vzgojno za podeželsko publiko in še manj za igralce-diletante.

J. Potokar,

zunaj cerkve. Vendar pa želimo, da bi jo oblast razpustila, ker vemo, da ni odobrena ne od cerkvene ne od politične oblasti. Zato, ker imamo mi zelo lepo cerkev in tudi prostora je toliko v njej, da bi tudi ti vitezi imeli mesto v njej. Če pa že nočejo izstopiti iz te organizacije, naj ne stojijo pred cerkvijo in na trgu, ampak naj stopijo raje v bližnjo gostilno in tam počakajo konec božje službe, da ne bodo doma pravili, da so bili v cerkvi.

Nemci še vedno iščejo pri nas petrolejska ležišča. Tako so prejšnji teden raziskovali v Krogu. Na travniku nasproti šole so zabili količ v zemljo, odkoder naj bi privrela na dan tako zaželjena tekočina nafte. Kadar se bo to zgodilo, smo prepričani, da vsaj v Krogu ne bodo potrebovali več petrolejskih kart.

Nesreča. Gđc. Marici Kolenčevi, sestri graškega g. župnika, je v nedeljo pred večernicami spodrsnilo in padla tako nesrečno, da si je zlomila nogo. Zdravila se je v soboški bolnici. Bog daj, da bi hitro popolnoma ozdravela.

Smrt mladega obrtnika. 12. t. m. smo pokopali mladega moža, komaj 34 let starega mizarja Zrim Karola. Ogromna množica ljudstva iz vseh sosednjih vasi je prihitela ta dan v Kuzmo, da se poslovijo zadnjikrat od mladega, vrlega zakonskega moža in obrtnika. Kuzmiška godba se je poslovila z žalostinkami in gasilci iz Kuzme in Dolica so nosili truplo pokojnika na njegovo zadnje počivališče, kjer so se načelniki gasilskih čet poslovili od njega v kratkih pa globokih besedah. Naj počiva v miru!

Beltinčarji stavljam velike nade v novo komisijo, ki bo vsak čas prišla, da pregleda stanje veleposestva. Upamo, da nas ne bo razočarala!

Smrt dobrega očeta. Dne 13. febr. so pokopali na Tišini očeta preč. g. Pivarja Mateja, profesorja v Ostrogonu na Madžarskem. Na zadnji poti ga je spremljalo zelo mnogo ljudi. G. profesorju naše sožalje!

Na podporo naših listov so darovali: prevz. knezoškof dr. Gregorij Rožman 50 din in g. Benko Josip, Soboti 64 din. Iskreni Bog plati!

Pristopajte in včlanite se v OSREDNJI KMETIJSKI BLAGOVNI ZADRUŽI V M. SOBOTI in ustanovljajte njene podružnice v vsaki vasi.

PROSVETNO POLJE

Prosvetno društvo v Lendavi je imelo minulo nedeljo popoldne po večernicah svoj redni občni zbor. V odbor so bili znova izvoljeni vsi prejšnji odborniki.

Zahvala. Kraljevska banska uprava v Ljubljani je poslala lendavskemu prosvetnemu društvu znatno podporo za širjenje prosvete. Visokemu naslovu se za podeljeni dar najlepše zahvaljujemo.

Prosvetno društvo na Tišini je imelo 16. febr. svoj občni zbor. Izvoljen je bil sledeči novi odbor: preds. Gutman Jože, kaplan, podpreds. Pertoci Tone, tajnik Farič Jože, blagajnik Kofjač Franc, preglednika Rajbar Jože in Vukan Matija. — Za svetek Marijinega oznanenja pripravlja tukajšnje prosvetno društvo lepo Zakrajškovo igro: »Prisegam«. Opozorjamo občinstvo že zdaj na to prireditve.

Gederovci. V nedeljo, 23. februarja ob 15. (3.) uri bo priredila gasilska četa Krajna v domači šoli veseloigro v dveh dejanjih. To bo najboljše pustno razvedrilo za mlade in stare. Zato vabimo vse prijatelje, da nas obiščejo.

»Repoštev« pri Gradi. Minulo nedeljo je naš fantovski odsek odigral pod vodstvom g. kaplana igro »Repoštev«. Igro je režiral g. šolski upravitelj iz Kruplivnika. Igra je bila v šoli. Ker so pa šolske sobe premajhne, je moralo mnogo ljudi oditi, ker niso imeli prostora. Ponošen dokaz, kako potrebna bi bila tudi pri Gradi že tako zaželjena dvorana. Opeke in nekaj lesa je, kakor pravijo, že pred par leti za to pripravljeno. In to je tudi sedaj, samo da je že opeka vse razmočena in tako scasoma razpada. Mi farniki se sprašujemo, v kakšen namen bo ta opeka!

Grajski kino v M. Soboti

V četrtek, petek in soboto ob običajnih časih, v nedeljo (zniž. cene ob 11.15 uri veseli film

»GOSPODIČNA PREDSEDNICA«
Javor Pal - Kaboš Gyula

V nedeljo in ponedeljek ob obič. časih komedija

KITTY in SVETOVNA KONFERENCA
Hannelore Schroth Paul Hörbiger

Na pustni torek ob 15.15, ob 17.30, ob 20.30 uri in pepelnično sredo ob 17.30 in ob 20.30 uri

velefilm

»ONA IN NJENIH 100«

Poje: Deanne Durbin. - Dirigira: Najslavnejši dirigent sveta Leopold Stokowski. - Godba: Čajkovski, Wagner, Mozart, Verdi, Liszt.

Ganljiva ljubezen do očeta

Dodatki: Risana šala, »UFA« ali »FOX-ov« tednik!

»Zasluženo izvoljeno ljudstvo je ob vodah babilonskih obesilo svoje citre na vrbe in nobena struna ni brenkala: Kako bi peli pesmi Siona na tuji zemlji! In prisegli so: Naj se mi jezik prilepi in prisuši na nebo, če bi kdaj pozabil tebe, Jeruzalem — moja domovina.

To je narodna zavednost, ljubezen do domovine in pripravljenost za žrtve. Samo odtod razumemo, da so si zidali novi Sion tako, da so z eno roko zidali, z drugo vihteli meč v obrambo domovine.« (Finžgar: O zlati narodni valuti.)

Izpred okrož. sodišča

Sovraštvo ga je spravilo v ječo.

Že od l. 1935. je vladalo sovraštvo med sosedoma Doklom Alojzijem in Šešerkom Jurijem v Ženiku pri Gor. Radgoni zaradi meje. Med obema je bilo več pravn, ki jih je Šešerko zgubil in mu je bilo pol posestva prodano na javni dražbi. Dokl in Šešerko sta se čisto tudi dejansko spoprijela in se opsovala ter je tudi večina teh kazenskih zadev končala z obsodbo Šešerka Jurija. Med obema se je zato sosedsko razmerje razvilo v nespravljivo smrtno sovraštvo.

Dne 25. nov. 1940. sta se Dokl in Šešerko ponovno sprla radi nekih sončnic n jabolok. Ob tej priliki je Dokl vrgel v Šešerka kos opeke. Vse to je privlelo Šešerka do sklepa, da mora biti enkrat konec teh neprestanih razprtij s sosedom Doklom in se je odločil, da si sam poišče zadoščenje. Krenil je takoj domov, se nekoliko ohrabil z belim vinom pomešanim s šmarnico, vzel s seboj staro lovsko puško in prišel tako oborožen pod okno Doklove hiše. Pogledal je skozi okno v sobo in ko je ugotovil, da je njegov sosed Dokl v hiši, je brez oklevanja pomeril s puško skozi okno in sprožil. Meril je dobro, ker je Dokla zadel naravnost v glavo. Slednji je na mestu obležal mrtev.

Za to svoje težko dejanje se je Šešerko zagovarjal pred okrož. sodiščem v M. Soboti in svojo nepremagljivo sovraštvo in jezo bo moral krotiti s 15 letno robijo.

Ne pozabite,

da imam v največji izbiri in stalno v zalogi

radioaparate najboljših znamk

šivalne stroje

pisalne stroje

kolesa in gume

še vse po nizki ceni

ŠTIVAN ERNEST
Murska Soboti

Telefon št. 39.

Še o „Lepi Vidi“ v Soboti.

Po dolgem presledku, menda 8 letih, se je Maribor spomnil Soboti. Čudno. Saj je Soboti v vsakem oziru hvaležno mesto; le vprašajte APZ ali ljubljansko gledališče, celo instrumentalni koncerti uspejo kar dobro, če niso pregesti. Po 20 letih bi bil že čas, da se reši vprašanje, ali je slovenska gledališka umetnost le za Ljubljano, Maribor in Celje. Ali ni dolžnost slovenskega poklicnega gledališča, da nudi vsaj naša domača dela obmejnim mestom, ki so tako potrebna, a tudi željna slovenske besede. Kako žalostno je mešetarjenje ob priliki kakega gostovanja: Če nam garantirate toliko tisočakov, pa pride, drugače ne. Dolžnost poklicanih je, da uredijo gostovanje brez mešetarjenja.

Mariborčani so gostovali 29. januarja s Kokazovo »Lepo Vido« v sok. domu. Dvorana je bila polna. Gmotni uspeh preko pričakovanja velik. Ljudje so bili z dramo in igranjem zadovoljni. O drami so že veliko pisali v Ljubljani in Mariboru in jo pohvalili. V Soboti se mi je zdela nekam meglena. Besedila nisem imel pri roki, sodim po vtisu z odr. Že naslov: »Lepa Vida«, zakaj lepa, v čem je njena lepota? Precej nedoslednosti v posameznih vlogah. Deus ex machina — revolver. Ne hote se mi je vsilila primera: Krleževi »Glembajevi« v režiji dr. Gavele in Kokazova »Lepa Vida« v režiji Vl. Skrbinška. Precejšnja razlika v delih, a še

Nedelja

Jezus ozdravi slepca.

Tisti čas je vzel Jezus dvanajstere ter jim rekel: Glejte, v Jeruzalem gremo in spolnilo se bo vse, kar je pisano po prerokih o Sinu človekovem. Izdan bo namreč nevernikom in, ga bodo zasmehovali in bičali in vanj pljuvali; in ko ga bodo bičali, ga bodo umorili, in tretji dan bo vstal. - In oni niso nič od tega umeli; ta beseda jim je bila skrita in niso vedeli, kaj je govoril. Ko se je pa bližal Jerihi, je neki slepec sedel kraj pota in vbogajme prosil. In ko je slišal množico, ki je šla mimo, je vpraševal, kaj bi to bilo. Povedali so mu, da gre mimo Jezus iz Nazareta. In zavpil je: Jezus, Sin Davidov, usmili se me! - Spredej gredeči so ga svarili, da naj utihne. On pa je še mnogo bolj kričal: Sin Davidov, usmili se me! - Jezus je torej obstal, in velel, naj ga pripeljejo k njemu. Ko se je približal, ga je vprašal: Kaj hočeš, da naj ti storim? On pa je rekel: Gospod, da spregledam. - In Jezus mu je rekel: Spreglej, tvoja vera te je ozdravila! - V hipu je spregledal, šel za njim in slavil Boga. In vse ljudstvo je dalo Bogu hvalo, ko je to videlo. (Lk 18, 31-43.)

V današnjem evangeliju napoveduje Jezus apostolom svoje trpljenje. Bliža se postni čas. Post je posebno primeren čas, da premišljujemo Jezusovo trpljenje. A ni dovolj samo premišljevanje, ampak ga moramo tudi posnemati. Kdor hoče hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj. Tako je govoril naš božji Zveličar.

Te besede se nam zdijo trde. Narava naša si želi le prijetnega življenja, brani in otreša se vsakega križa. Vsega neprijetnega se želi znebiti, vse prijetnosti si želi privoščiti.

Bog pa pravi ravno nasprotno: Če hočemo biti njegovi učenci, moramo svoj križ nositi, pokoro delati. To je duh naše vere, nauk našega križanega Zveličarja.

Med to pokoro spada tudi post. Jezus sam nam je dal tudi v tem lep vzgled: postil se je celih 40 dni. Kako se je postil, nam evangelij natančneje ne pove. Morda ni vseh 40 dni nič jedel, ali le kako malenkost. Saj se v puščavi jesti sploh nič ne dobi ali kaj malega. Ni dvoma, da je bil njegov post oster. In po njegovem zgledu je Cerkev vpeljala štiridesetdanski post.

Cerkev ima pravico postave (zakone) dajati in jih odpravljati ali olajševati. Da so se v prvih časih krščanstva ostro postili, je neizpodbitno. Ob postnih dneh so šele zvečer po sončnem zahodu nekoliko jedli, žez dan pa so bili brez jedi. To je bil post!

Če hočemo biti res kristjani, kristjani ne samo po imenu, ampak v resnici, moramo imeti vsaj nekoliko duha, spokornosti.

Ravno to hoče buditi v nas Cerkev, ko nam predpisuje post.

»... Videl sem v krmi omizje zares rejenih. In so se izpraševali: Kam je bolje, da pademo? Ali pod tega ali pod onega, na jug, na sever, na vzhod?»

Pa je udaril pri sosednji mizi samotni pivec ob mizo: Sram vas bodi! Fej! Če smo možje, nočemo pod nikogar, nikamor — kvečjemu v grob! Če ste pa malopridni hlapci in sužnji, pojdite lizat parklje zemlje lačnemu teletu, ki mu ponujate svojo svobodno zemljo — za stojnj.

Samotni pivec je udaril še enkrat ob mizo, plačal in šel.

Srce mi je zavriskalo ob taki narodni zavednosti. Možakarji pri mizi so za čas obmolknili, nato so začeli govoriti o hvalevrednem dviganju cen za živila. (Finžgar: O zlati narodni valuti.)

»Prava nacionalna vzgoja je tista, ki človeka oblikuje po duhovni podobi narodovi. In če je v zmedbi sedanjih dni ne najde, gre nazaj v zgodovino... Biti samemu sebi zvest, je največje dostojanstvo, do katerega se mora dokopati kakšen narod. Tega največjega dostojanstva ne bodo priborili narodu ljudje, ki jih na prvem mestu diči nezvestoba do narodovih idealov.«

(Iz govora bana dr. Natlačenca.)

Na bojiščih ni bilo v preteklem tednu nič izrednega. Tudi izrazitih letalskih napadov ni bilo. Edino na pomorski promet so bili hudi napadi.

Zdi se, da so se že ognjeni zublj razširili tudi na

SREDOZEMSKO MORJE

in takorekoč gori ves sredozemski prostor. Malta, Dodekanez ob Turčiji, Sicilija in Rhodos so predmet stalnih napadov angleških in nemških letal. Z Malte bi radi Nemci pregnali Angleže, angleška letala pa stalno bombardirajo Sicilijo, kjer se je vsedlo nad sto nemških bombnikov. Angleško brodovje je priplulo v Genovo, italijansko pristanišče, kamor so padale nad 1000 kg težke topovske krogle in jim je pomagalo 70 bombnikov. Potem so se pa zopet mirno vrnili nazaj v skalnati Gibraltar. v Genovi je bilo 144 mrtvih in 272 ranjenih.

NA GRŠKEM BOJIŠČU

smo tudi pred novo italijansko ofenzivo.

Po bojiščih

Italijani so ves teden napadali, toda Grki so vse napade vzdržali. Po gorovju 2000 m visokem pa se bijejo boji na bajonet.

AFRIŠKO BOJIŠČE

je več ali manj v znamenju angleškega napredovanja. Angleži so že prišli na 300 km daleč na zahod od Benghazija. Vedeti moramo, da se za Benghazijem začne tisoč km dolga in široka puščava, ki jo morajo angleške čete prehoditi, da pridejo v Tripolis. Zato si morajo angleške čete preskrbeti zadostne količine vode, popraviti tanke in pripraviti tudi sveže čete za nadaljnje bojevanje in zadostne količine benzinskih zalog. Značilno je tudi, da so se nad Libijo pojavila nemška letala. V Eritreji, Abesiniji in Somaliji so bili obsežni letalski napadi in Angleži stalno napredujejo v italijansko Somalijo. Ravno tako napredujejo francoske svobodne čete generala de Gaulla, ki so zasedle tudi znamenito oazo Kufra.

Pisatelj Franc Sal. Finžgar odlikovan ob svoji 70 letnici

Menda ga res ni človeka, ki bi ne poznal spisov Franca Sal. Finžgarja. Njegovi spisi so uvrščeni med knjige vsakega prosvetnega doma, zlasti roman »Pod svobodnim soncem«, to veličastno povest slovenske svobodoljubnosti smo z nezadržanim zanimanjem čitali stran za stranjo. In s kakim zanimanjem smo prebirali njegove »Strice«, ki so svoj čas izhajali tudi v »Novinah« v našem domačem naračju. Prav posebno velike zasluge pa ima Finžgar na polju naše narodne zavesti, ki jo je glasil na vsaki strani svojih spisov in ogreval s svojim pogumom in neustrašenostjo slovenska srca. Kot župnik je bil svojim farnikom vse: duhovni vodja, organizator zadrug, svetovalec v gospodarskih rečeh, celo živinozdravnik, vmeš pa neumorno izobraževal ljudi. Bil je duhovnik, učitelj in buditelj svojemu narodu. Zato mu je zadnjo soboto ban dr. Natlačen izročil posebno odlikovanje Jugoslovanske krogle II. stopnje, ob enem mu je izročil tudi hranilno knjižico z narodnim darilom banovine in slovenskih avtonomnih mest. Finžgar se je ginjen zahvalil v lepem govoru g. banu in poudaril, da naj to odlikovanje ne velja njegovi osebi, ampak naj bo to priznanje vsemu slovenskemu narodu in vsem onim, ki so v trudu in boju, v bedi in zaničevanju postavljali temelje slovenski kulturi in njeni umetnosti. Tudi najvišja slov. znanstvena ustanova Akademija znanosti in umetnosti ga je prištel med svoje člane, mesto Ljubljana pa med svoje častne člane.

Finžgar je mož dela. O tem ve veliko povedati Mohorjeva družba in njene publikacije in drugi listi. Kljub 70 letom še vedno neumorno piše in predava. Sedaj na večer svojega življenja sme Finžgar s ponosom gledati na svojo pot in svoje, z delom izpolnjeno življenje, na zrelo žitno polje, ki obeta obilen sad. Zato mu tudi mi, prekmurski Slovenci, želimo, da bi nam še s svojo pogumom in navdušenostjo besedo velikokrat povedal in napisal tehtne in zrele besede v teh resnih časih.

Madjarska manjšina v Jugoslaviji

»Reggeli Ujság«, glasilo madjarske manjšine v Jugoslaviji, je objavilo v eni izmed svojih števil, zelo zanimive številke o gibanju madjarskega ljudstva v Bački, Banatu in Baranji.

Iz objavljene statistike je razvidno, da število rojstev v madjarskih vaseh od leta do leta naglo pada. So vasi, v katerih se je število rojstev zmanjšalo v zadnjih 40 letih za več kot sto procentov. Tako je na priliko imela Senta l. 1905. 1225 rojstev, l. 1939. pa samo 628; Toba l. 1905. 166 rojstev, l. 1939. le 28; Szaja l. 1905. 108, l. 1939. samo 41.

V splošnem se je narodilo v madjarskih vaseh in mestih Bačke, Banata in Baranje l. 1932. 9353 otrok, a l. 1939. 7438. Ni še treba posebej povdarjati, da

so bili najbolj zatopljeni v učenje. Se razume, da ploskanja in živijo klicev ni manjkalo. Pozanimal se je za to in ono in na koncu dal nekaj vzpodbudnih naukov.

Tako je prišel čas za večerjo. Naravno je, da so se kuharice hotele postaviti. Pa glej, dr. Korošec se mesa in močnatih jedi sploh ni dotaknil, češ, da ne sme zaradi sladkorne bolezni. Pomilovali smo ga, on pa ves vesel reče: »Pa ne mislite, da sem zaradi tega kdaj lačen. Ne. Jem druge stvari, zlasti zelenjavo in sadje.«

Po večerji smo še dolgo kramljali o tem in onem. Bili smo mnenja, da bi vsi trije prenočili v hotelu, ker pri nas ni bilo mesta. Takrat še namreč ni bilo novega Martinišča, ampak smo se nahajali v mali vili, kjer je zdaj tudi tiskarna sv. Družine. Predlagal sem, da bi naj samo g. profesor Vesjenjak šel v hotel, a oba duhovnika, namreč dr. Korošec in g. Kranjc pa bi prenočila pri nas. Pristala sta. Seveda smo imeli le eno sobico prazno, zato se je g. ravnatelj umaknil iz svoje sobe in jo prepustil dr. Korošču. Drugi dan sta oba maševala pri sestrah v bolnici.

Naj omenim še eno srečanje z dr. Koroščem, a to nibilo v Martinišču, ampak v Beogradu in sicer meseca okt. l. 1928, ko so v Beogradu zelo slovesno obhajali desetletnico »Prebitja solunske fronte.«

Kakor znano, je okt. l. 1918. srbska

DROBNE VESTI

Angleški padalci v južni Italiji. Ponoči od četrta na petek se je spustila v južni Italiji v Kalabriji in Lucaniji skupina angleških padalcev, ki so bili oboroženi s strojnimi, ročnimi granatami z namenom, da pretrgajo in poškodujejo prometne zveze in vodne naprave v teh krajih. Napravili so precejšnjo škodo, tako da je moral biti ustavljen ves tovarni promet.

Grčija se ne pogaja z nikomer, marveč se bo vojskovala do konca vojne, ki ji je bila vsiljena; to se pravi vojskovala, se bo do končne zmage — pravi grška vlada z ozirom na razširjene vesti, da je Nemčija posredovala za mir med Grčijo in Italijo.

»Bliskoviti sporazum« med Sovjetsko zvezo in Japonsko bo v kratkem objavljen kakor avgusta lanskega leta med Nemčijo in Sovjeti.

Dosedanji najhujši letalski napad angleških letal na vdorne luke v Franciji. Zadnjo soboto so angleška letala izvedla najhujši napad na nemške vdorne luke ob francoski obali. Na francoski obali so se dvigali visoki oblaki dima, razstrelbe so bile tako močne, da so se tresle hiše in žvenketale šipe na oknih hiš ob angleški obali. Bombardiranje je trajalo nad tri ure. Opazili so nad 17 velikih ognjev.

Za en milijon 200 tisoč dolarjev je naročila naša država v Rusiji bombaža, ki bo, kakor pravijo dospel do konca tega meseca.

Angleška vojna mornarica je v zadnjih treh mesecih dobila 20 novih bojnih ladij in sicer dve nosilki letal, dve bojni ladji, 5 križark in 11 rušilcev.

Jugoslovani so resnično najboljši vojaki v Evropi. Vsi se zavedajo nevarnosti v katero bi prišli, če bi si nakopali to odlično državo borcev za sovražnika. Zato tudi nihče ne sili in ne drevanja s prenatragi in pretrdimi vzpodbudami, je dejal v londonskem radiu diplomat Lackin.

Jugoslovani spadajo v prvo vrsto najbojevitějšíh narodov na svetu, to so tudi v pretekli svetovni vojni dokazali. Ljudstvo je strastno svobodoljubno in tudi vojska je prežeta z istim duhom, je dejal angleški časnikar Garwin.

Bivši španski kralj Alfonz XIII. je v Rimu hudo zbolel in se je bati smrti.

Število smrti v primeri z rojstvi vedno bolj narašča.

Omenjeni list odkrito prizna, da izgubijo Madjari na ta način vsako leto prebivalstva za eno srednjo vas. Ne smemo tudi pozabiti, da so to najbogačiji kraji — prave žitnice z obširnimi posestvi in mnogoglavo živino — a s praznimi zibelkami.

Morda pa bodo kedaj pripovedovali pozni rodovi slovanske krvi svojim številnim vnukom: Nekoč so v donavski kotlini živeli...

armada s pomočjo Francozov in drugih Slovanov predrla takozvano solunsko fronto in zmagoslavno prodirala od juga gori do Beograda in še dalje. V spomin tega res izredno važnega vojaškega in nacionalnega dogodka za Jugoslavijo, je bilo določeno, da se kar mogoče slovesno obhaja desetletnica.

Voznja je bila brezplačna in če si bil zastopnik kake organizacije, si se z njeno legitimacijo lahko peljal z brezovlalom v drugem razredu. Skušnjava je torej bila velika in zato smo ji štirje podlegli: g. Bajlec, g. prof. Sever, g. Vili Novak in moja malenkost. Predstavljali smo Prosvetno zvezo v Slov. Krajini. Seveda je iz drugih delov Slovenije bilo veliko zastopnikov, kakor tudi vsi slovenski poslanci, razen g. Klekla, ki je bil bolan.

Ne bom opisoval velikih slovesnosti v Beogradu. Že na poti tja smo sklenili, da bomo na vsak način obiskali g. ministra dr. Korošca. Po večurnem čakalju smo prišli v njegovo pisarno. Med drugim nas je vprašal, kako se nam dopade v Beogradu. Med razgovorom je g. Bajlec privlekel aparat, da bi nas vse skupaj fotografiral, pa ta spak ni funkcioniral. Bilo pa je smešno! Pred odhodom gre dr. Korošec v sosedno sobo in kmalu prinese kuverto in jo da enemu rekoč: »Na, to je za vas vse, da se vam bo res dobro godilo v našem Beogradu.«

V kuverti so bili štirje tisočaki. Za vsakega eden.

Raduha J.

Družba sv. Rafaela naznanja:

Od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je pod br. 2407. od 30. januarja 1941. prejela dopis, da je nemško ministrstvo za gospodarstvo odobrilo, da smejo naši delavci vse prihranke iz 1940. leta naenkrat poslati domov. Držati se pa morajo predpisa, kot so ga dobili lani in ki zahteva, da morajo na min. javiti: 1. kje so delali. 2. kje je njihov denar shranjen. 3. vsota. 4. kam naj denar pošljejo.

Pošta

Gomboc Marija, Večeslavci. Mi smo vam pošiljali Novine v Nemčijo od 1. septembra do 31. decembra 1940. leta, to je štiri mesece. Plačali ste 28.- din in s tem je ta štirimesečna naročnina plačana. Mi smo plačali delavce v tiskarni, poštino in Vam Novine vse štiri mesece redno pošiljali in ni naša krivda, če jih niste dobili. Takrat bi morali javiti, da jih ne dobivate, ne pa sedaj. — **R. Š., Kovačevci.** Obrnite se na g. urednika v Soboti. — **Farkaš Terezija, Strehovci.** Vašemu sinu Francu in snehi Gizeli ne pošiljamo Novin po novem letu, ker ne vemo za njeva. Upajmo, da se kdaj le oglasita. — **Bokan Ludvik, Dolič.** Bratu Antonu smo pošiljali Novine v Nemčijo lansko celo leto. Dolga je 79.- din; letos več ne pošiljamo. — **Činč Jožef, Petanjci.** Za Sukič Leopolda nas niste obvestili, da je imel tudi Novine. Tako je sedaj račun poravnat. Letos dobite samo vi brezplačno, ostala dva ne, ker imajo listi novega lastnika.

Vsem občinam, žandarm. postajam, združbi trgovcev, združbi obrtnikov in združbi gost. podjetij v Murski Soboti.

Opozarjamo naslov na odredbo kraljevske banske uprave z dne 14. I. 1941. VIII-k št. 106-411 razglašeno v Služ. listu z dne 18. I. 1941. št. 6-49 s katero so določeni kosmati zaslužki v trgovini na drobno za predmete, ki spadajo pod kontrolo cen na drobno, za celo bano vino. S to odredbo je razveljavljena odredba sreskega načelstva z dne 30. X. 1940. št. 9551-56-40. s katero je bil določen maksimalni zaslužek pri trgovanju na drobno za mursko-soboški srez. Kosmati zaslužki, ki jih določa odredba kraljevske banske uprave, se nekoliko razlikuje od zaslužkov, ki jih je določila odločba sreskega načelstva

MATIJA MALEŠIČ:

Kruh

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

»Oho!« Ritoperjev obraz je jezen in mračen. »Kedaj je še kdo videl kosca, ki je tako mendlar lepo deteljo?«

Ivan se ne zmeni za njegove besede. »Hočeš, da odtegnemo od dogovorjene plače škodo?«

Kaj mar Ivanu plača in škoda!

»Ilonka, Ilonka!« Ves zasopel izgovarja ljubljeno ime. Ko da mu je tesno v grlu, ko da prihaja glas iz dna srca in ga je sram pred ljudmi.

Vsa plaha je Ilonka. Z roke v roko preklada culi in povešava pogled.

Ilonka, ali ne vidiš, kaj govore Ivanove oči? Ali ne slutiš, kaj poje Ivanovo srce? Ali ni niti lepega pogleda zaslužilo njegovo hrepenenje in trpljenje?

»Ilonka!« Lep in močan stoji pred njo in pesem v njegovih očeh je lepša ko pesem škrjančka, ki se dviga z zelene strni.

Vsa kri plane Ilonki v lica. Ko da se ji vrti v glavi, poveša pogled in se v zadregi umika za Anuškin hrbet. Ivan ji moli desnico, pa mu je ne stisne.

»Božje sonce, Ilonka! Kaj... kaj naj to pomeni?« se trga bolešno iz Ivanovega grla.

»Mati in Lizika ti pošiljata...« šepče Ilonka in mu položi pred noge culo, ki je večja ko njena. Pogleda ne dvigne k Ivanovim očem.

»Niti roke mi ne podaš?«

Vsi opazijo čudno Ilonkino vedenje. Veran, ji nudi roko, Andraž se je že z vsemi pozdravil in čaka prilike, da jo pozdravi.

»Zdrav!« iztisne komaj slišno Ilonka, mu ponudi desnico in siloma dvigne pogled.

PREDNO SI KUPITE

kolo, radio aparat, šivalni stroj
oglejte si našo veliko zalogo

NISKE CENE

Fink Leopoldina • M. Sobota

in sicer je kosmati zaslužek pri nekaterih predmetih nekoliko večji.

Pripominjam, da maksimalni zaslužek določen v členu 2. toč. 1.) odredbe ne velja za vse vrste moke in zdroba, ker so prodajne cene pšenične moke maksimalne ter se preko maksimirane cene ne sme prodajati, za koruzno moko in zdrob pa je z odredbo kraljevske banske uprave z dne 13. I. 1941. VIII-k št. 1882-401 Sl. list 7-59-1941, določen pri prodaji na drobno maksimalni zaslužek 10%.

Prekršek odredbe se kaznuje po čl. 9 uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije.

Vse trgovce pozivam, da se pri prodaji na drobno držijo točno maksimiranih brutto zaslužkov. Vsak prekršek se bo strogo kaznoval.

Žandarm. in obč. organom pa naročam, da budno pazijo, da se maksimalni brutto zaslužki ne bodo prekoračevali in da vsak primer prekoračenja ovadijo sreskemu načelstvu.

Sreski načelnik:
Dr. Bratina, s. r.

Vsem občinam, gospodarskim zadrugam, kmečko-nadaljevalnim šolam, selekcijskim društvom, K. Z.

Kraljevska banska uprava priredi skupno s SKO, KZ, Zadrugno zvezo, Gospodarsko zvezo in Kmetijsko zbornico 2 dnevni tečaj za zadrugne funkcionarje pri kmetijskih zadrugah po sledečem programu:

Četrtek 20 februarja:

Od 8 do 9 ure: Temeljni pogoji za uspešno zadrugno delo;

od 9 do 11 ure Zadrugni zakon;

od 11 do 13 ure: Vodstvo produktivnih zadrug z gospodarske plati in njihova vključitev v današnji gospodarski sistem.

Petek 21. februarja:

Od 8 do 10 ure: Zadrugna organizacija glavnih panog kmetijske produkcije v okraju in sodelovanje tega zadrugništva s centralami;

od 10 do 12 ure: Blagovno zadrugništvo, kmetijska produkcija in prehrana.

Tečaj se vrši v M. Soboti, v Prosvetnem domu (poleg katoliške cerkve). Ob 7.45 uri morajo biti vsi tečajniki na mestu oba dneva.

Udeleženci, ki ostanejo preko noči tu, dobe lahko prenočišče v Delavskem domu po din 4.-. Siromašnejšim bo kril te stroške in stroške za navadno domače kosilo po predavanjih prvi dan in za jutrek drugi dan sreski kmetijski odbor, v kolikor ne bi mogle dati posameznikom manjše podpore organizacije same. Organizirajte zato čim številnejšo udeležbo zlasti onih mladih ljudi, ki kažejo zanimanje in imajo voljo pozneje sodelovati pri prepotrebni zadrugni pokretnosti, dvorana je pa tudi dovolj prostorna.

Da se more potrebno urediti za prenočišče in prehrano, prijavite po možnosti imenoma, če ne pa vsaj število onih udeležencev, ki žele skupno prenočišče in prehrano ter posebej še onih, ki kot siromašnejši žele oboje brezplačno. Pri odhodu za ta tečaj izročite onemu, za katerega naj bi kril SKO prenočišče in prehrano, malo potrdilo.

Sreski načelnik:
Dr. Bratina, s. r.

PREKOSNICE

Rekrut Marko.

Dolinski Marko je bio rekrut. Šajkača se njemu je poškalila na vüha i je stao pred kaplarom kak kup nesreče. Kaplar: »Če bi ti Marko bio tak debeli kak si bedasti, bi sobočki vlak 3 dni okoli tebe vozo.«

REDILO ZA SVINJE,

tisókrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznem. 1 paket 8 din. 1 kg 25 din, po pošti s povzajem 15, oz. 35 din. Dobi se v lekarni pri „ZAMORCU“, Maribor, Gosposka ul. 12.

Osrednja kmetijska blagovna zadruga

v MURSKI SOBOTI

kupuje pšenico in rž ter soržico za murkosoboško občino in sreski prehranjevalni odbor po najvišjih od oblasti dovoljenih cenah. Kupuje tudi po najvišjih dnevnih cenah vse poljske pridelke, krompir, živino, svinje, nabavlja za svoje člane in članice zadruge vse kmetijsko orodje, umetna gnojila, cement, apno, stavbni les, deske, late in vse lesne izdelke.

Za novo sezono prinašamo

RADIO - APARATE

Minerva, Orion, Körting, Sachsenwerkf Hornyphon, Mende, Braun, Graetz, Z dvoletnim jamstvom. Baterijski aparati so opremljeni z D elektroni, delujejo brez akumulatorja.

Predvajanje aparatov brezobvezno! Ceniki franko.

DOLGOROČNO ODPLAČILO!

RADIO NEMEC

MURSKA SOBOTA

Radi smrti lončarja se

ODDA V NAJEM LONČARIJA v živahnem prometnem kraju. Naslov zvedite v našem uredništvu.

K ODAJI JE

8 kat. orafov vinogradne zemlje v Tešanovcih, občina Martjanci. Vsa zemlja leži v enem samem komadu, na lepem prijaznem bregu, lepa sončna lega, zaščiteni proti severu, prvovrstna zemlja za naložitev cepljenih goric ali sadonosnika. Na bregu raste prvovrstno cepljeno vino in plemenito sadje. Radi lepega položaja, dobre ceste, obdelava prav lahka. Odda se samo enemu kupcu ali se pa razparcelira na parcele po pol ora. Plačilni pogoji ugodni! Več pove iz prijaznosti g. Vincenc Flisar, župan občine Martjanci.

RAZŠIRJAJTE IN PODPIRAJTE
»NOVINE«!

»Ilonka...« Krčevito ji stisne Ivan desnico in skuša prodreti s pogledi v njeno srce. Samo za hipec ga poboža njen pogled. Toliko žalosti in toliko bridkosti je v njenih očeh, da Ivana pretrese. »Za božjo voljo, Ilonka, kaj... kaj se je zgodilo? Povej!«

Krčevito vztrepeta Ilonka in izviže svojo desnico iz objema Ivanovih rok. Oči zabliščijo v grenkih, prelepih solzah. Pozabi pozdraviti Verena, Andraža, Gezo, Horvata. Pograbi svojo culo in steče po poti za Časarjem, ko da išče pri njem zavetja.

Ko od strele zadet stoji Ivan. Pred očmi se mu vse zamegli. To je torej tisti trenutek, o katerem je sanjal ves ta dolgi, dolgi čas?

Joče Ilonka in teče, teče, da ubeži pred njim.

Ohlapno vise roke ob telesu, sklonjena je glava, grenkoba sili v grlo, vse temno mrgoli pred očmi.

»Kdo je kosil ta red?« vprašuje Ritoper.

»Geza!« pojasnjuje Horvat. »Vtika se z neverjetno vnemo v dela, ki jih ne razume in ki mu jih ni treba delati!«

»Jaz... jaz?« Ves rdeč je Geza in v zadregi. »O, ni res! Nisem ga jaz kosil. Ivan ga je! To pot sva zamenjala.«

»Saj sem si mislil.« Zloben smehlja obkroži Ritoperjeva usta. »Ali tako kosiš tudi na očetovih njivah tam okoli Puconč?«

Ko da ne vprašuje njega, se ne gane Ivan.

»Ne verjamem! Pognal bi ga z grunta vkljub njegovim dolarjem.«

Ivan stoji in ga ne čuje.

»Ta red bomo še enkrat kosili, hočem reči, popravili bomo, kolikor se sploh more popraviti po takem koscu.«

Vsi ostrmijo in se ozrejo na Ivana. Na Ivanovem obrazu ni videti, da bi razumel, kaj zahteva Ritoper od njega. Kaj more biti večja sramota koscu?

»He, gospod Sukič mlajši!« Se vedno igra zloben posmeh na Ritoperjevem obrazu. »Ali danes ne bomo več vzeli kose v roke?«

Ivan ga raztreseno pogleda.

»Ob očetovih dolarjih lahko postavaš, ob Ritoperjevem kruhu je treba delati!«

Silen srd zagori v Ivanovih očeh.

»Kaj Vam mar očetovi dolarji?«

»Pravzaprav nič! Moj kruh mi pa menda sme biti mar? Ali dovoliš?«

»Vaš kruh...« bruhne sovražno in zaničevalno Ivan, pograbi culo in gre po poti proti marofu.

»To se pravi...« Zloben posmeh izgine z Ritoperjevega obraza. »Bomo podpisano pogodbo prelomili in najeli iz očetovih dolarjev enakovrednega delavca namesto sebe?«

Ivan gre mimo Ritoperja, pljune predenj in ga s plamtečim sovraštvom pogleda.

»Kakor veš in znaš! Kdor ima bogatega očeta, si lahko privošč, drugi si ne morejo. Ilonka na primer...«

»Ne izgovarjajte tega imena Vi... Vi, ki ste jo premotili, da se Vam je zapisala.«

»Ostane pa le! Ne bo ji dolgočasno! Dosti jih je, ki jim lepa dekleta ugajajo!«

Ko da bi ga pribil k tlom, obstane Ivan in ko da se je šele sedaj zavedel, kaj dela. Ozre se na Verena, pogleda po Andražu, po Gezi, po Horvatu, po drugih koscih, ki radovedno opazujejo Ritoperja in njega.

»Pogodbe ne prelomi, ker nima kdo zanj plačati stroškov. Ostane, na to

prisežem!«

Silen boj bije Ivan. Z rok mu zdrsi cula, v vročici mu bega pogled po koscih, bega mu za Ilonko.

»Mislim, da sta sprta z Ilonko. Čemu bi ostajal tu, če oče lahko plača stroške za prelomljeno pogodbo? Ritoperjev kruh pravzaprav ni za takih bogatinov sinove...«

»O...« se iztrga Ivanu grgraje iz grla. Naglo stopi proti Ritoperju.

Veran in Andraž in Geza priskočijo in ga zadrže.

»Čemu me zbadate?«

»Čemu se mi upiraš, ki ješ moj kruh? Saj lahko greš, jokal ne bom za teboj.«

V vročici blodijo Ivanovi pogledi po koscih, sprašujejo Andraža, sprašujejo Gezo, prosijo Verena.

»Če pa ostaneš, mi boš pokoren in mi ne boš ugovarjal v ničemer!«

Ivan išče s pogledi pomoči in izhoda, pa ga ne najde.

»Ali popraviš red, ki bi se ga sramoval dvanaestletni kosec in vsaka ženska?«

Rdečica zalije Ivanova lica, vse rdeče so njegove oči. Išče, išče s pogledom pomoči in izhoda.

Ilonka spe proti marofu, polne oči bisernih solz ima, telo ji drgeta v joku...

O svet, ti lepi, sončni, beli svet, ali vidiš, ali čutiš, ali slutiš? Veran, Andraž, Geza, Horvat, kosci, ali razumete, ali razumete?

Strese se Ivan in povese pogled. Skrušenih, opotekajočih se korakov korači po culo, jo položi na pokošeni red in stopa po svojo koso. Ali si to ti, Ivan? Ponosni, neuklonljivi, trmasti Sukičev Ivan?!

Zloben smehlja igra na Ritoperjevem obrazu.

(V drugo naprej.)